

Varhaiskasvatuslain muutokset 1.8.2022 alkaen

Sivla 28.04.2022 § 46
834/00.01.02/2022

Valmistelija varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen, puh. 0405079571

Varhaiskasvatuslakiin (540/2018) on tehty muutoksia ja lisäyksiä, jotka tulevat voimaan 1.8.2022 alkaen.

Varhaiskasvatuslain 12 § säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen. Muutoksen myötä ***lapsen oikeus varhaiskasvatukseen alkaa sen kalenterikuukauden alusta, jona lapsi täyttää yhdeksän kuukautta.*** Varhaiskasvatusta ei kuitenkaan ole järjestettävä ajalta, jolloin lapsen hoidosta maksetaan sairausvakuutuslain mukaista vanhempainrahaa. Varhaiskasvatusta on kuitenkin järjestettävä ajalta, jolta vanhempainrahaa maksetaan osittaisena osa-aikatyön vuoksi. (14.1.2022/30). 31.7.2022 saakka voimassa olevan pykälän mukaan lapsen oikeus varhaiskasvatukseen alkaa sen ajan päätyttyä, jolta voidaan suorittaa sairausvakuutuslaissa tarkoitettua äitiys- ja vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa. Varhaiskasvatusta ei kuitenkaan tarvitse järjestää aikana, jolta voidaan suorittaa äitiys- tai vanhempainrahakauden ulkopuolella maksettavaa isyysrahaa.

Varhaiskasvatuslain 15 § säädetään varhaiskasvatuspaikan säilymisestä vanhempainrahajakson aikana. Pykälän aiempi nimi oli varhaiskasvatuspaikan säilyminen. Muutoksen myötä ***lapsen oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy, vaikka lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta sinä aikana, jona lapsen hoidosta maksetaan sairausvakuutuslain mukaista vanhempainrahaa, jos poissaolo kestää yhtäjaksoisesti enintään 13 viikkoa. Yli viisi (5) päivää kestävästä poissaolosta on ilmoitettava päiväkotiin tai perhepäivähoitoon viimeistään kuukautta ennen suunniteltua aloittamispäivää. Toistuvasta 1-5 päivää kestävästä poissaolostaon vastaavasti ilmoitettava yksi viikkoa ennen ensimmäisen poissaolon suunniteltua aloittamispäivää. Kertaluontoisesta enintään 5 päivää kestävästä poissaolosta ei ole ilmoitusvelvollisuutta.*** 31.7.2022 saakka voimassaolevan pykälässä säädetään lapsen oikeudesta samaan varhaiskasvatuspaikkaan, kun lapsi on poissa isyysrahajaksojen aikana ja niistä tuli ilmoittaa viimeistään kaksi viikkoa ennen poissaolon suunniteltua alkamista.

Nämä edellä esitetyt lakimuutokset 12 § ja 15 § perustuvat niin sanottuun perhevapaaudistukseen ja tulevat voimaan 1.8.2022 (L 30/2022). Varhaiskasvatukseen sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säädöksiä, jos vanhemmalla on lapsen hoidon perusteella oikeus vanhempainpäivärahaan tämä lain voimaan tullessa voimassa olleiden sairausvakuutuslain (122/2004) säännösten perusteella. Muutokset koskevat lain valmistelutöiden mukaan käytännössä niitä syntyviä lapsia, joiden laskettu syntymäaika on 4.9.2022 tai sen jälkeen ja perheelle maksetaan etuudet uusien vanhempainrahasäädösten mukaisesti.

Varhaiskasvatustalakiin on lisätty uusi luku **3a: Oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen** (L 1183/2021). Luvussa säädetään varhaiskasvatuksessa olevan lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukemisesta, tuen toteutuksesta, tukipalveluista, tuen tarpeen arvioinnista sekä tuen ja tukipalvelujen päätöksestä.

15 a §:ssä säädetään lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukemisesta. Tuki voi olla yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Lapsella on oikeus saada hänen yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää yleistä tukea osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa viivytyksettä tuen tarpeen ilmennyttyä. Yleinen tuki muodostuu yksittäisistä tukimuodoista.

Jos yleinen tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee vahvempaa tukea, on tukea annettava tehostettuna tukena lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tehostettu tuki muodostuu säännöllisistä ja samanaikaisesti toteutettavista useista tukimuodoista.

Jos yleinen tai tehostettu tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee tukea vammasta, sairaudesta, kehityksen viivästyisestä tai muusta, merkittävästi hänen toimintakykyään alentavasta oppimisen tai kehityksen tuen tarpeesta johtuen, on tuki annettava yksilöllisesti suunniteltuna erityisenä tukena. Erityinen tuki muodostuu useasta tukimuodosta ja on jatkuvaa ja kokoaikaista.

15 b §:ssä säädetään lapsen tuen toteutuksesta. Lapselle annettava tuki voi sisältää lapsen tarvitsemia pädagogisia, rakenteellisia ja hoidollisia toimenpiteitä. Tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden ja niiden toteuttamisen sekä tuen vaikuttavuuden arvioinnin kirjaamisesta lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan säädetään 23 §:ssä.

Jos lapsi osallistuu useamman kuin yhden varhaiskasvatuksen järjestäjän tai tuottajan varhaiskasvatukseen ja lapsella on tuen tarve, on tuki suunniteltava, toteutettava ja arvioitava varhaiskasvatuksen järjestäjien ja tuottajien yhteistyössä.

Lapsen tuen tarpeen huomioon ottamisesta lapsen ja henkilöstön lukumäärässä säädetään 35 §:n 2 momentissa ja 38 §:n 2 momentissa.

15c §:ssä säädetään lapselle annettavista tukipalveluista: lapsella on oikeus tuen tarpeen niin edellyttäessä saada varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamaa konsultaatiota ja opetusta sekä varhaiskasvatuksen osallistumisen edellyttämiä tulkitsemis- ja avustamispalveluja ja apuvälineitä.

15d §:ssä säädetään tuen tarpeen arvioinnista. Lapsen tuen tarvetta, riittävyttä ja toteutumista on arvioitava tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään kerran vuodessa tai tuen tarpeen muuttuessa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden ja niiden toteutumisen arviointiin tarvittaessa. Lapsen tuen tarpeen arviointiin voivat osallistua lapsen kehitystä ja oppimista tukevat muut viranomaiset, asiantuntijat ja muut tarvittavat tahot. Jos tuen tarpeen arviointi edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisen asiantuntemusta, on näiden osallistuttava arvioinnin tekemiseen varhaiskasvatuksen järjestäjän pyynnöstä. Lapsen mielipiteen

ja toivomusten huomioon ottamisesta ja yhteistyöstä huoltajien kanssa arvioinnin yhteydessä säädetään 20 §:ssä.

15e §:ssä säädetään tuen ja tukipalvelujen päätöksestä. Tehostetusta ja erityisestä tuesta on tehtävä hallintopäätös viipymättä. Päätöksessä on mainittava 15b §:n mukaiset tuen muodot, varhaiskasvatuksen järjestämispaikka ja 15c §:n mukaiset tukipalvelut. Päätöksen tekee varhaiskasvatuksen järjestämisvastuussa oleva kunta.

Lapselle annettavista tukipalveluista tulee antaa hallintopäätös silloin, kuin asiasta ei päätetä tehostetun tai erityisen tuen päätöksen yhteydessä. Nämä päätökset voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Tämä pykälä on nykytilaan verrattuna uusi.

Edellä esitetyn luvun 3a lisäyksen johdosta on varhaiskasvatukseen tehty muutoksia ja täsmennyksiä myös muihin lainkohtiin (*täsmennykset ja muutokset kursiivilla*):

3 § Varhaiskasvatuksen tavoitteet: 2) Tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista *inklusiivisten periaatteiden mukaisesti*

23§ Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma: ... lisäksi suunnitelmaan on kirjattava lapsen 15 b §:ssä tarkoitetun tuen tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen sekä tuen vaikuttavuuden arviointi.

... Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista ja tarkoituksenmukaisuutta on arvioitava, ja suunnitelma on tarkistettava vähintään kerran vuodessa. Tätä useammin se on tarkistettava, jos lapsen tarpeet sitä edellyttävät.

35 § Päiväkodin henkilöstömitoitus: ... Jos päiväkodissa on on yksi tai useampi vammaisen tai 15 a §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun tuen tarpeessa oleva lapsi, on tämä otettava huomioon lasten taikka 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden lukumäärässä, jollei päiväkodissa ole tällaista lasta varten avustajaa. Avustajaa ei lueta 1 momentissa tarkoitettuun mitoitukseen.

38 § Perhepäiväkodin henkilöstön mitoitus: ...Jos perhepäiväkodissa on yksi tai useampi vammaisen tai 15 1§:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun tuen tarpeessa oleva lapsi, on tämä otettava huomioon lasten taikka 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden lukumäärässä, jollei perhepäiväkodissa ole tällaista lasta varten avustajaa. Avustajaa ei lueta 1 momentissa tarkoitettuun mitoitukseen.

62 § Muutoksenhaku varhaiskasvatusoikeutta, lapselle annettavaa tukea ja varhaiskasvatukseen ottamista koskevaan päätökseen: Lapsen varhaiskasvatusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua 50 §:ssä tarkoitettulta kunnan monijäseniseltä toimielimeltä. Edellä 15 e §:ssä tarkoitettuun tukea ja tukipalveluita koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun oikaisuvaatimukseen sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

1.8.2022 voimaan tulevat muutokset erityisesti lapselle annettavan tuen osalta vaikuttavat varhaiskasvatuksen järjestämiseen. Valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on päivitetty vastaamaan lakimuutoksia. Kuntakohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien päivittäminen on käynnissä. Jämsän varhaiskasvatussuunnitelma tuodaan sivistyslautakunnan käsittelyyn myöhemmin. Varhaiskasvatuksen koko henkilöstölle järjestetään koulutusta ja perehdytystä uudistukseen.

Varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen selvitti asiaa kokouksessa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Jämsän kaupungin hallintosäännön 28 § mukaan sivistyslautakunta vastaa toimialan palvelujen järjestämisestä.

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi 1.8.2022 alkaen voimaan tulevat varhaiskasvatuslain muutokset.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.